

GEEN VERHAAL ZONDER LUISTERAAR

WERKEN MET VERHALEN ?

(Uit: Castelijns, J., e.a. (2008). *Kennis maken met scholen. NIVOZ-thema's*. Garant: Antwerpen.)

De verhalen van leraren geven een beeld van de werkelijkheid zoals zij die hebben ervaren in de interacties met hun leerlingen. Nadenken over deze ervaringen kan leiden tot nieuwe kennis en inzichten. Dat proces begint al tijdens het vertellen zelf. Wanneer je een verhaal vertelt, construeer je opnieuw de werkelijkheid. Je legt verbanden, kiest woorden, bedient je van voorbeelden en metaforen en probeert zo tot de kern van de ervaring te komen.

Je gaat na wat daarin voor jou essentieel is en wat dat over jou zegt.

Een verteller heeft een toehoorder nodig – dat ligt voor de hand. Maar een luisteraar kan veel meer betekenen dan alleen maar ontvanger zijn. Een actieve luisteraar kan doorvragen en zo de verteller helpen tot de essentie van het verhaal door te dringen. Enkele tips voor de luisteraar: stel open vragen, oordeel niet, geef geen oplossingen, vraag door naar achterliggende opvattingen en waarden.

Behalve dat verhalen nieuwe inzichten kunnen opleveren, draagt het vertellen van verhalen ook bij aan een sfeer van wederzijds vertrouwen en openheid. Elkaar verhalen vertellen roept een gevoel van saamhorigheid en verbondenheid op.

Verhalen verbinden mensen Verhalen verbinden momenten in de tijd Verhalen verbinden de binnenwereld met de buitenwereld

METHODIEK: VERHALEN VERZAMELEN VIA

° PLEK DER MOEITE

(uit: van Swaaij, L. & Klare, J. (2008). *Zakatlas van de belevingswereld*. Meteor Press: Almere)

- Ieder denkt aan een situatie die je als heel moeilijk hebt ervaren.
- Via je eigen wereldkaart, landkaart teken je je plek der moeite uit.
- Bij de bespreking vraag je door naar wat maakte dat je het toch hebt kunnen volhouden. Laten zoeken naar het positieve aspect in het verhaal .

° OMDENKEN

- Voorbeeld twee verhalen
- Via omdenkkkaartjes
(Uit: Gunster, B. (2015). *Ja-maar... Omdenken*. A.W. Bruna Uitgevers B.V.: Utrecht)

° ASSOCIATIES laten maken aan de hand van prenten, tekeningen, foto's,...

BETEKENIS VAN HET WERKEN MET VERHALEN: DRIE STAPPEN

(Uit: van den Berg, B., e.a. (2011). *Onze school is een verhaal. Identiteit als kwaliteit*. CPS Amersfoort)

Drie basishandelingen die elkaar afwisselen in het proces van verhalende interactie:

- Interpretieren: om tot (gezamenlijke) betekenisverlening te komen
- Identificeren: zich inleven in anderen om met elkaar nieuwe mogelijkheden te gaan zien
- Interacteren: communiceren om tot een nieuw, gemeenschappelijk inzicht te komen en tot nieuw, gezamenlijk handelen

HOE SCHRIJF JE EEN ANEKDOTE ? (Van Manen, 2014)

- Beschrijf het moment als een zeer kort en simpel verhaal
- Focus op één voorval: Wat is de centrale gebeurtenis? Wat gebeurde er?
- Begin je verhaal dicht bij deze centrale gebeurtenis, door een interessante, simpele en directe startzin.
- Neem belangrijke concrete details op in het verhaal, zoals specifieke acties, gebaren, geluiden, geuren, indrukken (wat zag, hoorde, voelde, dacht, deed je?)
- Neem quotes en dialoog in je verhaal op van 'wie wat zei'
- Rond het verhaal kort nadat je de centrale gebeurtenis hebt beschreven af.
- Gebruik een effectieve slotzin die het belang van het verhaal benadrukt. (= het 'punctum')
- Schrijf nu het verhaal nog eens vanuit het perspectief van 'de ander'. Gebruik daarvoor ook bovenstaande stappen.